

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงรายซีเอฟ 16

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมวิชาการเกษตร
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ
รหัสไปรษณีย์ 10900
โทรศัพท์ 081-3730-948

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ปี พ.ศ. 2538 - 2541 ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย ได้ดำเนินการผสมพันธุ์ปทุมมา ระหว่าง ปทุมรัตน์ (กระเจียวบัว) (*Curcuma spaganifolia*) (แม่พันธุ์) กับ เทพรำลึก (กระเจียวขาว) (*C. parviflora*) (พ่อพันธุ์) และในปี พ.ศ. 2545 - 2547 ได้คัดเลือกต้นลูกผสมข้ามชนิดที่มีลักษณะดีและสวยงาม คือ ลูกผสม ปทุมมาพันธุ์เชียงรายซีเอฟ 16

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา ชื่อวิทยาศาสตร์ *Curcuma (spaganifolia X parviflora)* วงศ์ Zingiberaceae ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก/หัว ส่วนของราก รากเป็นระบบรากฝอย มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารและรากสะสมอาหาร (storage root) รากสะสมอาหารจะมีลักษณะปลายรากบวมพองออกเป็นตุ่ม ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร ส่วนของลำต้นใต้ดิน ลำต้นใต้ดิน (rhizome) มีลักษณะเป็นเหง้า ทำหน้าที่เก็บสะสมน้ำและอาหาร โดยเหง้าจะแตกแขนงออกเป็นกระจุกตามตาข้างของเหง้าเดิม เส้นผ่านศูนย์กลางหัวมีขนาดประมาณ 2.0 - 2.5 เซนติเมตร หัวมีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวมีสีเหลืองทอง

ต้น ลำต้นเหนือดินเป็นส่วนของลำต้นเทียม (pseudostem) ที่เกิดจากกาบใบที่อัดกันแน่น ความสูงต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับปลายพุ่มใบ ประมาณ 60 - 70 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่ม 30 - 40 เซนติเมตร

ใบ ใบเดี่ยว รูปใบหอก กว้าง 6 - 7 เซนติเมตร ยาว 25 - 35 เซนติเมตร สีเขียว ปลายใบแหลม ตั้งตรง ขอบใบเป็นคลื่นเล็กน้อย เส้นกลางใบสีเขียว โคนกาบใบสีน้ำตาลแดง

ดอก/ช่อดอก ช่อดอก แบบช่อเชิงลด (spike) แทงออกกลางลำต้นเทียม เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 5 - 6 เซนติเมตร ความยาวช่อดอก 50 - 60 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางก้านดอกประมาณ 0.3 เซนติเมตร ความยาวช่วงดอก 6.5 - 8.5 เซนติเมตร ใบประดับ (bract) สีชมพูอมม่วง ปลายใบแฉกสีเขียว มีประมาณ 19 - 23 ใบ

ดอกจริง มีขนาดกว้าง 0.5 เซนติเมตร ยาว 1.8 เซนติเมตร อยู่ในซอกใบประดับส่วนล่าง กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นกลีบปาก สีขาวอมชมพู ปากล่างสีม่วงอ่อน สันปากสีเหลืองโคนกลีบสีส้ม ปลายสีเหลืองแถบชมพู

ผล/เมล็ด

ไม่มี (ดอกเป็นหมันไม่ติดผล) ไม่มีเมล็ด

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุปลูกจนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60 - 75 วัน
2. เมื่อมีใบ 3 - 4 ใบ เริ่มแทงช่อดอก
3. การแตกกอใหม่ประมาณ 2 - 3 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ช่อดอกอยู่เหนือทรงพุ่ม ก้านช่อดอกตรง แข็งแรง กลีบดอกหนา เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
2. อายุปักแจกันนานประมาณ 21 วัน และอายุการใช้งานสำหรับไม้ประดับแปลงนาน 4 - 7 สัปดาห์หลังออกดอก

ไม้ดอกสกุลขมิ้น (ลูกผสมปทุมมา) พันธุ์เชียงใหม่ซีเอฟ 16